EUROOPAN PARLAMENTTI

2004 *2009*

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

24. elokuuta 2004

TYÖASIAKIRJA

entisen Jugoslavian alueen kansainvälisen rikostuomioistuimen syytteeseen asettamien henkilöiden varojen jäädyttämisestä

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Jean-Louis Bourlanges

Taustaa

1. Koska Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvosto haluaa tukea entisen Jugoslavian alueen kansainvälisen rikostuomioistuimen[1] toimintaa, se kehotti 28. elokuuta 2003 antamassaan päätöslauselmassa jäsenvaltioita muun muassa harkitsemaan ryhtymistä toimiin sellaisia ryhmiä, henkilöitä ja järjestöjä vastaan, jotka auttavat syytteeseen asetettuja jatkamaan oikeuden pakoilua, mukaan lukien toimet, joilla estetään kyseisten ryhmien, henkilöiden ja järjestöjen matkustelu ja jäädytetään heidän varansa (päätöslauselman 1503 (2003) johdanto-osan 6. kappale)[2].

2. Koska kyseessä on Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan VII lukuun "Toimenpiteet rauhaa uhattaessa tai rikottaessa taikka hyökkäysteon sattuessa"[3] perustuva päätöslauselma, Euroopan unionin neuvosto päätti viime toukokuussa ulko- ja puolustuspolitiikan alaan kuuluvasta yhteisestä kannasta, jonka seurauksena Euroopan unioni sitoutuu toimimaan turvallisuusneuvoston pyynnön mukaisesti. Neuvosto mainitsi luonnoksessaan yhteiseksi kannaksi henkilöt, joiden varat olisi ensisijaisesti jäädytettävä, ja varasi itselleen oikeuden päivittää luettelon ottaen huomioon TPIY:n/ICTY:n toiminnan.

3. Koska kyseinen yhteinen kanta on saatettava osaksi yhteisön lainsäädäntöä EY:n perustamissopimuksen 301[4] artiklan mukaisesti, komissio on antanut asetusehdotuksen, jossa säädetään varojen jäädyttämisestä koko yhteisön alueella. Koska tämä merkitsee poikkeusta pääomien vapaaseen liikkuvuuteen, myös EY:n perustamissopimuksen 60 artiklan 1 kohta toimii oikeusperustana[5].

   Asetusehdotus perustuu myös perustamissopimuksen 308 artiklaan siinä mielessä, että neuvoston tiukan tulkinnan mukaan 301 artiklassa määrätyt toimet koskevat kolmansia maita eivätkä fyysisiä henkilöitä. Kyseistä tulkintaa käytettiin jo terroristijärjestöjen omaisuuden jäädyttämistä käsitteleviä asetuksia (EY) N:o 2580/2001 ja (EY) N:o 881/2002[6] annettaessa.

4. Vetoaminen EY:n perustamissopimuksen 308 artiklaan edellytti Euroopan parlamentin kuulemista. Parlamenttia päätettiin kuulla sisäisen työjärjestyksen 112 artiklan (Kiireellisyys) perusteella, ja asiasta äänestetään syyskuun 2004 täysistunnossa. Samalla kun neuvosto kuuli parlamenttia asetusehdotuksesta, se toimitti asiakirjan, jonka se oli laatinut jo komission ehdotusta tarkastellessaan.

---

[1] YK:n turvallisuusneuvosto perusti entisen Jugoslavian alueen kansainvälisen rikostuomioistuimen (ICTY) vuonna 1993 peruskirjan VII luvun perusteella. ICTY:n tehtävänä on nostaa syytteitä entisen Jugoslavian alueella 1. tammikuuta 1991 jälkeen tehdyistä vakavista ihmisoikeusrikkomuksista.

[2] Asiakirja on nähtävissä otsakkeen "Résolutions" alla osoitteessa http://www.un.org/french/docs/cs/.

[3] Katso http://www.un.org/french/aboutun/charte/index.html.

[4] *"301 artikla Jos Euroopan unionista tehdyn sopimuksen yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevien määräysten nojalla hyväksytyssä yhteisessä kannassa tai yhteisessä toiminnassa on päätetty yhteisön toimesta, jonka tarkoituksena on kokonaan tai osittain keskeyttää taloudelliset suhteet yhden tai useamman kolmannen maan kanssa taikka vähentää niitä, neuvosto toteuttaa tarpeelliset kiireelliset toimenpiteet määräenemmistöllä komission ehdotuksesta."*

[5] *"60 artikla 1. Jos yhteisön toimia pidetään tarpeellisina 301 artiklassa tarkoitetuissa tapauksissa, neuvosto voi suhteessa niihin kolmansiin maihin, joita asia koskee, mainitussa artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen toteuttaa tarpeelliset kiireelliset pääomien liikkuvuutta ja maksuja koskevat toimenpiteet."*

[6] EYVL L 344, 28.12.2001, s. 70 ja EYVL L 139, 29.5.2002, s. 9.

Huomioita parlamentille toimitettujen ehdotusten sisällöstä

Neuvoston aloitteella täydennetään neuvoston jo toteuttamia toimia estää niiden syytteeseen asetettujen henkilöiden liikkuminen, joita ICTY on tavoitellut 10 vuoden ajan[1].

Sisältöä tarkasteltaessa niin komission ehdotus kuin neuvoston teksti (jossa on vain vähäisiä muutoksia) heijastavat säännöksiä, jotka sisältyvät 3. joulukuuta neuvoston hyväksymään asiakirjaan *Suuntaviivat rajoittavien toimenpiteiden (pakotteiden) täytäntöönpanoa ja arviointia varten EU:n yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla*[2]*;* neuvosto laati suuntaviivat kyseisellä alalla saamansa monivuotisen kokemuksen perusteella.

Sisällön samankaltaisuus koskee varsinkin "varojen" ja taloudellisten resurssien määritelmää sekä etenkin humanitäärisiin syihin perustuvien hyväksyttävien poikkeusten sanamuotoa. Euroopan parlamentti kiinnitti näihin erityishuomiota harkitessaan samantyyppisiä toimia, joilla pyritään jäädyttämään terroristijärjestöjen varoja[3].

On huomion arvoista, että asetusehdotuksessa myönnetään komissiolle[4] merkittävä tehtävä, jonka mukaan sen on päivitettävä

– neuvoston pyynnöstä sellaisten henkilöiden luettelo, joiden varat on jäädytettävä (liite 1)

– jäsenvaltioiden pyynnöstä sellaisten viranomaisten luettelo, jotka saavat päättää humanitaarisia perusteita koskevista poikkeuksista (liite 2).

Kyseiset tiedot annetaan yleisön saataville. Etenkin pankeissa on julkistettava luettelo henkilöistä ja varoista, joita kyseiset seuraamukset koskevat[5].

---

[1] Neuvoston yhteinen kanta 2003/280/YUTP, EUVL L 101, 23.4.2003, s. 22, joka uudistettiin seuraavana vuonna yhteisellä kannalla 2004/293/YUTP, EUVL 94 L, 31.3.2004, s. 65. Jälkimmäistä täydensi neuvoston päätös 2004/528/YUTP, EUVL 233 L, 2.7.2004, s. 15.

[2] Teksti on saatavissa neuvoston tietokannasta osoitteesta http://register.consilium.eu.int/pdf/fr/03/st15/st15579.fr03.pdf

[3] Katso erityisesti:
– 13. joulukuuta 2001 annettu lausunto ehdotuksesta neuvoston asetukseksi tiettyihin henkilöihin ja yhteisöihin kohdistuvista erityisistä toimenpiteistä terrorismin torjumiseksi (4765/3/2001 – C5-0665/2001 – 2001/0228(CNS)) http://www2.europarl.eu.int/omk/sipade2?PUBREF=-//EP//TEXT+TA+20011213+ITEMS+DOC+XML+V0//FR&LEVEL=3&NAV=X.
– 7. helmikuuta 2002 hyväksytyt päätöslauselmat (P5_TA(2002)0055) Euroopan parlamentin päätöslauselma neuvoston 27. joulukuuta 2001 tekemästä terrorismin torjuntatoimia koskevasta päätöksestä ja (P5_TA(2002)0048) Euroopan parlamentin päätöslauselma Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan neljännen luetelmakohdan mukaisen vapauteen, oikeuteen ja turvallisuuteen perustuvan alueen täytäntöönpanossa vuonna 2001 saavutetusta edistyksestä).
– 11. huhtikuuta 2002 annettu lausunto ehdotuksesta al-Qaida-verkoston varojen sekä muiden taloudellisten resurssien jäädyttämiseksi (KOM(2002)0117 – C5-0132/2002 – 2002/0059(CNS)).

[4] Komissio vastaa jo useimmista toimeenpanoon kuuluvista tehtävistä; asiakirjoja tältä alalta osoitteessa http://europa.eu.int/comm/external_relations/cfsp/sanctions/index.htm.

[5] nähtävissä Internetissä osoitteessa: http://europa.eu.int/comm/external_relations/cfsp/sanctions/list/consol-list.htm. Luettelo on laadittu yhteistyössä seuraavien elinten kanssa: Banking Federation of The European Union, European Savings Banks Group, European Association of Cooperative Banks, European Association Of Public Banks ja European Association of Public Banks ja Funding Agencies.

Koska parlamentille on toimitettu samasta aiheesta kaksi tekstiä, asiasta vastaavan valiokunnan on päätettävä, kumman tekstin se haluaa toimittaa täysistunnon käsiteltäväksi (työjärjestyksen 41 artiklan 4 kohtaa[1] sovelletaan tarvittavin muutoksin). Neuvoston teksti on uudempi ja se on saatavissa kaikilla kielillä, joten tätä ehdotetaan käytettäväksi pohjatekstinä.

Edellä esitettyjen huomioiden perusteella teksti voitaisiin hyväksyä muutoksitta yksinkertaistetussa menettelyssä (työjärjestyksen 43 ja 131 artikla).

[1] *"4. Jos parlamentille annetaan samanaikaisesti tai lyhyen ajan kuluessa kaksi tai useampia (komission ja/tai jäsenvaltioiden) ehdotuksia, joiden lainsäädännölliset tavoitteet ovat samat, parlamentti käsittelee niitä yhdessä ainoassa mietinnössä. Asiasta vastaava valiokunta ilmoittaa mietinnössä, mihin tekstiin se ehdottaa tarkistuksia, ja viittaa kaikkiin muihin teksteihin lainsäädäntöpäätöslauselmassa."*